

MUNKAADÓK LAPJA

**„Tiszteld a tisztel
ipart!”**

gați, se vor cumula, conform art. 10. din aceeași lege, în vederea taxării la supra cotă, cu salariile lunare ce eventual mai primesc, dacă ele au un caracter de fixitate și reprezintă echivalentul unei munci prestate, rămânând a se taxa cu supra

cota de 3 la sută, fără obligativitatea cumulării cu alte venituri identice, sumele primite de aceeași, însă fără a avea un caracter de certitudine. Întrucât sunt în funcție de beneficiul constatat prin bilanțul întreprinderii.

Sighişoarán nincs iparosegység, mert a szászok mindig megkontrázzák

Hogyan vajudik már évek óta az egységes ipartársulat megalakulásának, illetve működésének ügye? Remélhető, hogy az intelligens szász iparosság végül is észbe kap

Még 1925-ben megindult a mozgalom, hogy Sighisoara kisiparosait nemzetiségi különbség nélkül egy ipartársulatba tömörítsék. mert a kisiparosok többsége belátta, hogy csak ezen az úton tudja érdekeit sikeresen megvédeni. A mozgalom akkor a szász iparosok egy részének ellenállásán megakadt és csak 1933. októberében került ismét felszínre.

Román részről Atelean Bazil szabómester, a magyar kisiparosok nevében Laczkovits Albert cipész-mester, míg a szászok részéről Arz János cipész-mester gyűlést hívtak egybe, amelyen hangzottak az egységes ipartársulat sürgős szükségességét. A gyűlés, amelyen a sighisoarai kisiparosok nagy többsége megjelent, felkesen csatlakozott a mozgalomhoz és kiküldött egy 24 tagú bizottságot, a létesítendő megyei ipartársulat alapszabályainak elkészítésére.

Az alapszabályokat elkészítették és 1934. február 15-re a város és a megye összes kisiparosait alakuló közgyűlésre hívták össze.

Bármennyire is elő volt készítve az ipartársulat megalakulása, az összegyűlt kisiparosok legnagyobb meglepetésére, a megalakulás mégis megakadt a szász iparosok ellenállásán, akik egy előző napi mediási szász ipargyűlés vezetőitől utasítást kaptak, hogy csak külön szervezkedjenek. Ne csatlakozzanak az egységes iparosmozgalomhoz.

Ennek ellenére a sighisoarai kisiparosok ez év áprilisában még egy gyűlést hívtak egybe és ezen elhatározták, hogy május 10-én alakuló közgyűlést tartanak. Ez az alakuló gyűlés össze is jött és a megalakulást formálisan kimondották. A Siebenbürgische Deutsche Tageblatt egyik száma azóta megtámadta az alakulást, de ennek ellenére remélik, hogy a ma már 113 tagból álló iparos intézmény végül is legyőzi a politikai szempontokból folytatott ellenagitációt és a szász kisiparosok is teljes egészében csatlakoznak saját érdeklükben is a kisiparosok egységes frontjához.

FELELŐS-E SUCIU TIMISOARAI VÁROSI FŐMERNÖK A CAPITOL MOZGÓ BEOMLÁSÁÉRT?

A bedőlt Capitol-mozi ügyével kapcsolatosan Timisoara város ideiglenes bizottsága, — mint emlékeztetés — Suciu Adrián városi főmérnököt álsáttól felfüggesztette. Suciu főmérnök a határozat ellen a revíziós bizottsághoz felebbezett, amely kimondta, hogy a felfüggesztésre nem volt meg a kellő alap. A város a revíziós bizottság döntése ellen a legfelső revíziós bizottsághoz felebbezést jelentett be. Ennek elintézéséig Suciu Adrian felfüggesztése hatályban marad.

RENDKIVÜLI ÜLÉSSZAK SZAVAZZA MEG AZ ÚJ SZÖVETKEZETI TÖRVÉNYT

Az új szövetségi törvényt tudvalevőleg a kormány a szenátusban nyújtotta be, mivel azonban közben a parlamenti ülészak befejeződött, nem volt idő azt részletesen tárgyalni. Most a kormány a június 14-én megkezdődő rendkívüli ülészak elé terjeszti a törvényjavaslatot, amelyik azt bizonyára le is fogja tárgyalni.

AUS DER SCHULE

Lehrer: „Karl, bilde mir einen Satz, in welchem das Wort „Zichorie“ vorkommt“.

Karl: „Ich trinke jeden morgen zwei Tassen Kaffee.“

Lehrer: „Nun, wo kommt denn da „Zichorie“ vor?“

Karl: „Im Kaffee, Herr Lehrer.“

PUNKTLICHE BUCHFÜHRUNG

Ein reicher, seit kurzem verheirateter Mann macht seine junge Gattin auf die Wichtigkeit aufmerksam, alle Ausgaben genau auszuscheiden. Sie kauft sich deshalb ein Notizbuch und trägt noch am selben Tag ein: Für Briefmarken 70 g., für die Armen 10 g., für Verschiedenes ungefähr 30. S.

Vas-és fémöntés Gépműhely

LADISLAU

ASSAEL LÁSZLO

Precíziós szerelműk készítése.

MŰLAKATOSSÁG Arad, Cal. Radnei 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

Iparosok az irodalomban

Móra Ferenc hátrahagyott írásaiból.

Nem beszélek a világirodalom olyan örökéletű iparosneveiről, mint Franklin Benjámin, aki betűlázadó volt, vagy Spinoza, akinek tanult mestersége volt az üvegkőszőrülés, csak a magyar irodalomban nézek még körül egy kicsit. Itt se beszélek azonban Kupa Árpádról, a regényíróról, aki asztalos volt, vagy Dalnoki Nagy Lajosról, aki szintén asztalosmester volt és a Dugonics-társaság népszínműpályázatán nyert koszorút, vagy Cserzy Mihályról, a híres szegedi borbélyról, aki Homok néven országos nevű novellairó, — valaki olyanról akarok szólni, akiről jóformán senki se tud, pedig halhatatlan neve van a magyar irodalomban. Katona Józsefet értem, nem a Bank bányáját, hanem az apját, Katona József kecskeméti takácsmestert; aki megérdemli, hogy a fia dicsőségéről rá is hulljon egy sugár.

Nagyon eredeti ember volt ez a kecskeméti takács, fel van róla jegyezve, hogy mindig egy kis kényeskedés járta a városban, de nem azért, hogy az embertársai fejét beütögesse vele, mert száz évvel ezelőtt nem ez volt a kecskeméti divat, hanem igenis, hogy beütögesse azoknak a rendetlen szögeknek fejét, amelyek a kerítésekben állottak. Az is fel van jegyezve róla, hogy literátus ember volt, noha csak egy-két iskolát járt, de azért igen szeretett olvasgatni, s ha munkája végeztével felelt a szövegekről, azavakat szövegvetett szép kádenciákba s híres fia alighanem ő tőle kapta az első költői oktatást.

Fennmaradt néhány levele, amiket Pestre frogatott a fiának, mikor ott jogászokodott. Például 1810 januárjában ezt írta neki:

— A kis hunya (ami alatt hízó értendő) letette testének romlandó sátorát. Lett neki 75 font szalonnája, 10 font hája. Később még a túrkáját, de egy itce bort töltö rajai.

Két évvel később, a nagy devalváció idején, már nincs kedve tréfálkozni. Majdnem olyan nyomorult idők azok, mint a maiak:

— Nálunk a bankónak nagy a veszedelme, — írja ekkor — és a 2 forintost, 1 forintost már nem is akarják elvenni; egy tíz forintosunk vagyon mindössze, de azt nem küldöm el, mert azt találta édesanyád, hogy úgy se vehetaz rajta semmit. Az élet módja nálunk igen erős és alig bírnak annyit keresni, amivel elősködnék.

Pedig jöttek még rosszabbak is, nem volt már hízó se, malacka se, de még a jó tojó tyúk-jait is el kellett adnia öreg Katona Józsefnek Borbók Ilonának. A Jóska gyerek pedig egyre kérte a pénzt, mert drága volt az élet Pesten, a Deryné ifjasszony, meg a többi komédiás fehérnépek között való forgatás se tartozott az olcsóbb tantárgyak közé.

Egyeszer aztán nagyon elhallgatott a Jóska gyerek. Azt se tudták már róla, él-e, hal-e. Élt az, az istenadta, de nem nagyon. Ugy elszoktak már az írástól, hogy süg tudták elolvasni azt a levelet, amelyikben azt írta, hogy éppen most szabadult ki a kórházból, ahol sokáig feküdt beteg. Félasztendő mulva kész ember lesz belőle, csak 100 bankóforintot kér még az ő drága jó szüleitől, akiket az Isten mind a két kezével megáldjon!

— Nincs! — hajította el haragos Katona takács a levelet. — nincs! Még ha volna, sincs!

— Nincs lelkem gyermekem, nincs! — vette föl Borbók Ilona az elhajított és simogatta ki az összegyűrt írást.

Pedig ő már akkor tudta, hogy van. Éppen 100 forintot őrizgettek ketten a ládafiában a kettőjük temetőjére. Mert ha a jó Isten egyszer magához szólítja az embert, hát ugy-e, csak nem állhat szent ezine elé az elnyitott hétköznapi ruhában? Borbók Ilona fekete selyemben szeretett volna temetkezni. Katona József pedig ünneplő szilvakékben, ami megillte az időben a remekes takácsmestert.

Hát hiszen az embert megillette, de hát mit törődik azzal a jó Isten, hogy miben áll eléje egy szegény takácsné? Ahogy Katona takács lehevert dőléből helyett hunyni egyet a szalmavac-

kon. Borbók Ilona odalopakodott a ládához és felemelte a tetejét.

— Uristen, — sikoltotta el magát — hát a másik ötvenes hova lett?

— Mi közöd hozzá? — mordult rá Katona takács. — Hiszen az egyik ott van, a tied. Én elküldöm a magamét a Jóska gyereknek.

Csak a szegény emberek tudnak olyan angyaloktól megirigylt könyveket sünni, mint az özvegy két öreg, de egyszerre csak felpattant haragosan Katona takács:

— No de azért megfenyítjük ám a gyereket, de meg ám! Tudod, hogy én tölem mindig félt egy kicsit, hát majd rájessztek most is.

S míg Borbók Ilona előkeresett egy tiszta vászonzacsót s azt megtöltötte bagolytűdől, ami alatt asztaltalma értendő, alája rejtve a két bankót, Katona takács megírta a szigorú levelet. Kicsit nehezen ment, mert a keze is resakett a nagy indulattól, a pápaszemmet is el-elhomályosította a könnypára, de azért csak készen lett a levél. Ez ugyan nem maradt rá, de én úgy képelem, ez lehetett benne:

— Kedves Jóska fiam! Azon leveledet, melyben megint száz forintokat kérsz, olvasatlanul szelnek eresztettem. Olyanok vagyunk már mink, édes gyermekem, mint a megszedett töke. Én igen nagyon haragszom is, azonban az édesanyád az én tudtom nélkül elküldi azt a száz forintot, amit a temetésünkre szántunk. Megtalálod az asztaltalma alatt, akit az öreg pogácsaalmafa termelt, még mikor a szülő mienk volt. És az Isten áldjon meg! Ölelünk csókolunk mink, a te áldott jó édesanyád és a te haragos apád, mint nevéroja. Keresztanyádék is tiszteltetnének, de már felesztendéje nem láttuk őket, mert nekik is elég a maguk baja.

— No anyja, — mosolygott a takács, ahogy a végére ért a levélnek — hát ugy-e jól rájessztem a gyerekre?

Borbók Ilona elérzékenyedve varrta össze a zacskó száját s öreg orcáját boldog mosolygás derengette be, amikor megszólalt:

— De hiszen nem hiába hívták kelmeidet világiéletében nagyesszi Katona takácsnak!

Vége.

Adóügyi tanácsadó

Milyen összegek vonandók le 4 és 8 százalékos adó, utadó járulék és munkakamarai járulék címén az alkalmazottól?

A lista tizededét levonandó				
Havi ÖSSZ- izetés	A 4-8 százale- kos adó	Utadó-jarulék cimen U 30 szal- alek a lista tizede után kivaulalva	Munkakamarai jarulek cimen 0,5 szalalek az össztizede után kivaulalva	Az e.ötbi tovatos alatti le- vonandó összege
Lei	Le.	Lei	Lei	Lei
500			1	
550			1	
600			1	
650			1	
700			2	
750			2	
800			2	2
850			2	2
900			2	2
950			2	2
1000	9	1	2	12
1050	11	1	2	14
1100	13	1	2	16
1150	15	2	2	19
1200	17	2	2	21
1250	19	2	2	23
1300	21	2	2	25
1350	23	2	3	28
1400	25	2	3	30
1450	27	2	3	32
1500	29	3	3	34
1550	31	3	3	36
1600	33	3	3	39
1650	35	3	3	41
1700	37	3	3	43
1750	39	3	3	45
1800	41	4	3	48
1850	43	4	3	50
1900	45	4	3	52
1950	46	4	3	53
2000	48	4	3	55
2050	50	4	4	58
2100	52	4	4	60
2150	54	4	4	62
2200	56	5	4	65
2250	58	5	4	67
2300	60	5	4	69
2350	62	5	4	71
2400	64	5	4	73
2450	66	5	4	75
2500	67	6	4	77
2550	69	6	4	79
2600	71	6	4	81
2650	73	6	4	83
2700	75	6	5	86
2750	77	6	5	88
2800	79	6	5	90
2850	81	7	5	93
2900	83	7	5	95
2950	85	7	5	97
3000	87	7	5	99
3050	89	7	5	101
3100	91	7	5	103
3150	93	7	5	105
3200	95	8	5	108
3250	97	8	5	110
3300	99	8	5	112
3350	101	8	6	115
3400	103	8	6	117
3500	107	8	6	121
3600	111	8	6	125
3700	115	9	6	130
3800	119	9	6	134
3900	123	9	6	138
4000	127	10	6	144
4100	131	10	7	148
4200	135	10	7	152
4300	139	11	7	157
4400	143	11	7	161
4500	147	11	7	165
4600	151	12	8	171
4700	155	12	8	175
4800	159	12	8	179
4900	166	13	8	187
5000	174	13	8	195

SZÜLETESNAP.

— Tegnap ünnepeltem a harmincötödik születésnapomat.
— Legfőbb ideje volt már ...!

Az ipari piaccal szemben optimista, az állammal szemben pesszimista a Vasipari és Bányavállalatok Szövetsége évi jelentése

Öt és félmilliárd lejre emelkedett a múlt évben a hazai vasipar évi forgalma

Huszonöt százalékos az összes iparágak kulcsiparának, a hazai vasiparnak forgalom-növekedése. — Egész sorozat olyan cikket gyárt a hazai vasipar, amit a múltban külföldről importáltunk

A legtekintélyesebb vasipari érdekelttség demonstratív állásfoglalása a közterhek csökkentése érdekében

Az ország gazdasági életének mindig jelentős eseménye a Vasipari és Bányavállalatok Szövetségének évi közgyűlése, mert ez a szövetség az ország kulcsiparának, a vasiparnak és a bányáiparnak reprezentatív érdekvédelmi szövetsége. A közgyűlésnek jelentőséget adott az is, hogy az előterjesztett jelentés nagy vonalakban megrajzolja az ország iparának fejlődési lehetőségeit és rámutat azokra a hibákra, amelyeknek kiküszöbölése nemcsak az ország iparosodása, hanem gazdasági életének fejlődése szempontjából is feltétlenül szükséges.

A közgyűlésen, amelyet C. Orghidean mérnök elnöklése alatt tartottak meg, az előterjesztett jelentés elsősorban az ipari termelés kérdésével foglalkozik. Megállapítja, hogy az

1932. évvel szemben az általános ipari termelés, annak ellenére, hogy az árak csökkentek, 5 milliárd 300 millió lejre emelkedett

A termelés növekedése azonban nemcsak az import megszorításának, hanem azoknak a belső körülményeknek is tulajdonítható, amelyek kedvező befolyással voltak a hazai ipari termelésre.

Az ipari termelés javulása elsősorban a vasiparban mutatkozik.

Az import megszorítása érdekében tett intézkedések előnyére szolgáltak a vasiparnak, amely felismerte a jövő fejlődési lehetőségeit és alkalmazkodott a belföldi piac növekvő felvevőképességéhez. Ujabb investíciókkal növelte termelési kapacitását és

olyan termékek gyártására rendezkedett be, amelyeket azelőtt importáltunk.

A vasipar helyzetének javulása majdnem kizárólag a magán megrendelések növekedésének és az árak csökkentésének tulajdoníthatók, mert az állami megrendelések minimális jelentőséggel bírtak az elmúlt évben a vasipari termelésben is.

Az 1933. évben a vasipari termelés értéke 5 milliárd 310 millió lejre emelkedett.

Minden államban, — mondja a jelentés — ahol vasipar van, a termelés háromnegyedrészt a többi ipari termelési ágak veszik fel, amelyek részben függő viszonyban vannak a vasipari termeléssel. Ezért

minden állam kulcsiparának tekintti a vasipart.

Ezért érthető lett volna, hogy az állam kihangsúlyozott iparvédelmi politikát folytasson ennek az iparágak érdekében. Az államnak autarkizálnia kellett volna vasiparunkat. Ez az egyetlen megoldás, amely védelmet biztosít akkor, amidőn az összes államok gazdasági téren a legdrasztikusabb önvédelmi politikát folytatják. Az autarkizálás nem lehetetlen, mert hisz mindazok a feltételek megvannak, amelyek ehhez szükségesek és csak az államnak kell lemondania eddig követett politikájáról.

A jelentés további része az állami megrendelések kérdésével foglalkozik. A kormányok hibájaként röjja fel a jelentés, hogy a belföldi nehézipar, amely súlyos áldozatok árán hadfelszerelési cikkek gyártására modernül berendezkedett, az utóbbi évek megrendeléseiből csak minimumot kapott, annak ellenére, hogy az utóbbi években

az állam hadfelszerelési és egyéb megrendelésekre több, mint 15 milliárd lejt juttatott a külföldnek akkor, amidőn ennek legalább 70 százalékát a belföldi iparnak kellett volna megkapnia.

A széniparral kapcsolatban megállapítja a jelentés, hogy az 1927. évi 2.269.000 tonnás megrendelését a CFR az 1933. évben 1.230.000 tonnára csökkentette, jóllehet az utóbbi években a jülvölgyi szén minősége nagymértékben megjavult.

Foglalkozik ezenkívül a jelentés az aranytermelés növelésével, a külkereskedelmi és a gazdasági Kisanant kérdésével, amellyel kapcsolatban a Vasiparosok Szövetsége több memorandumot dolgozott ki az elmúlt évben. Végül kihangsúlyozza a jelentés, hogy

feltétlenül szükséges a közterhek csökkentése, mert enélkül az árcsökkentési politika nem folytatható.

A közgyűlésen ismét az igazgatóságba választottak I. Bujoiu és Al. Gr. Alexandridi, a Petrosani delegátusai, C. Pavlovici és Protopopescu tábornok, a Titan-Nadrag-Calan delegátusai, M. Malaxa, a Malaxa-gyár delegátusa és Dumitru Voinea. A közgyűlés ratifikálta az Astrának az igazgatóságba történt kooptálását, valamint a Vulcan gépgyár, Industria Sármei, Timisoarai Lánggyár és a ploesti-i Ferroemail belépését a Szövetségbe. Kiváltak a szövetségből a Petroil-Foraj, a mediasi Rosenauer-cég, a Valea Agriului és a Szentkeresztbányai Vasművek.

— Passagierdampfer aus Pappé? Aus Moskau wird gemeldet: Ein Schiff aus Pappkarton, das hundert Passagieren Raum bieten und ruhiges Wasser mit einer Geschwindigkeit von 90 Stundenkilometer durchqueren soll, ist die neueste Erfindung in Sowjetrussland. Der Erfinder heisst Alexander Gartwig und ist ein junger Marineingenieur. Er nennt seine Erfindung „plastische Masse“. Es handelt sich um Pappé, unter grossem Druck bei hohen Temperaturen praeparirt. Der Erfinder garantiert für Wasserdichte und ausserordentliche Haltbarkeit. Das „Pappeschiff“ gleicht in der Form einem Wasserflugzeug ohne Schwingen. Die Passagieräume befinden sich zwischen zwei grossen Schwimmern, von denen jeder 22 Meter lang ist und die auf der Wasseroberfläche ruhen und durch eine Brücke verbunden sind. Zwei von Dieselmotoren getriebene

Doppelschrauben liefern die Fortbewegungskraft. Innerhalb der Schwimmer sind Schlaufäume vom Pullmann-Typ eingebaut, darüber die Passagierdecks, und im Innern der überdachten Verbindungsbrücke befinden sich ein Salon, ein Restaurant und sonstige Aufenthaltsräume. Wenn die Prüfung der Pläne befriedigend ausfällt, werden wahrscheinlich gleich einige Schiffe dieses Typs gebaut werden, um auf den grossen Binnenseen Russlands Verwendung zu finden.

METAMORFÓZIS.

— Amikor vőlegény voltam, úgy szerettem Jolit, majd megettem.
— És most?
— Sajnálom, hogy nem ettem meg.

Jogesetek a kisipar köréből

Lakatos nem végezhet a bádogosipar körébe tartozó munkát.

Az alábbi jogesetben szereplő bádogos mester elvállalta egy épületnél az ereszcatornák elkészítését. Ezeknek a munkáknak elvégzéséhez feltétlenül szükséges a vaskapcsoknak a ház szarufájára való illesztése. Ez azonban alapjában véve lakatosmunka, de csak kiegészítő része a bádogos munkáknak. Ennek ellenére is akadt egy lakatos, aki ennek a munkának elvégzését elvállalta saját iparigazolványa alapján.

A bádogos, aki az ereszcatornák készítését vállalta, ezeknek a munkáknak elvállalása miatt a lakatost feljelentette.

A hatóság elrendelte a szakértők meghallgatását. A szakértők kijelentették, hogy az ereszcatornánál a csatornaszerkezet az érdemleges és főmunka, míg a lakatos által elvégzett munka a bádogos munkának csak kiegészítő része.

A hatóság megbüntette a lakatost, mert nem volt jogosult a lakatos iparra szóló igazolványa alapján a csatornatartó vasak elkészítésére, miután az a bádogosipar körébe tartozik.

A szövetereskedőnek jogában áll saját üzletében ruhamegrendelések felvétele, de a megrendelt ruhához csak jogosult szabóiparos vehet mértéket.

Egy tökéletes erdélyi szövettisztallandóan és rendszeresen foglalkozott a szövetek eladása mellett azzal is, hogy a vevők részére mértéket vett és vevői részére a vállalt ruhákat elkészítette. A munkát megfelelő haszonnal otthon dolgozó kismesterek készítették el.

Az érdekelt szabóiparosok, akiknek súlyos károkat okozott a szövetereskedő cég konkurrenciája, panasszal éltek az iparügyi hatóságnál.

A panaszt azzal indokolták, hogy a ruhának mérték szerinti készítése a szabóipar körébe tartozik.

A mértékvétel — állapította meg az indoklás — a ruhakészítőipar első és leglényegesebb feltétele. Enélkül a szabóiparos nem is kezdheti meg munkáját. A jó mértékvétel a készítendő munkának az alapja.

Az iparügyi hatóság eltiltotta a szövetereskedő céget a mértékvételtől és kimondotta, hogy kereskedő mértéket venni nem jogosult. A kereskedelmi és iparügyi miniszter határozatilag kimondotta, hogy a posztókereskedő elvállalhatja ugyan a rendelést az elkészítendő ruhákra, de tartozik a szabóipar körébe tartozó munkákat arra jogosult iparossal elvégeztetni.

Valamely ipari munka készítője a kötbér terhe alatt kikötött terminusra nem szállított munkánál, ha a megrendelő a kötbér-jogot a maga számára bíról uton biztosította, akkor is köteles elengedni a vállalt munka árából a kikötött kötbér összegét, hogyha a vételár teljes hátralékát a megrendelő irásban elismerte.

HOGYAN ALKALMAZTA A BÍRÓSÁG A VÉGZETT MUNKARÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYT?

Egy özvegy uriaszony még 1925-ben megbízást adott egy kőfaragó iparosnak, hogy családi síremléket készítsen az általa megjelölt minta szerinti feltehető márványból. Előlegül átadott öt ezer lejt az iparosnak, akivel úgy állapodott meg, hogy a hátralékos összeget a síremlék átadása napján fizeti ki. A megrendelő kikötötte, hogy a síremléket az iparos a nyári hónapokban köteles felállítani, mert csak a nyári hónapok alatt készíthető szilárd alap a síremléknek. Kikötötte, hogy amennyiben a síremlék a megállapodás szerinti időre nem készül el, a kőfaragó iparos 15.000 lejt kötbért tartozik fizetni. A mester legkésőbb az 1927-ik év tavaszára ígérte a szállítást, mert a megrendelő által kijelölt márványanyagot nincs módjában előbb külföldről beszerezni.

A kőfaragó mester azonban a szállítással elkesztett, mire a megrendelő az ifjói (ez a bucurestii törvényszék neve) törvényszék jegyzői hi-

Újabb illetékemelésbe hajszoja az állam a munkásbiztosítót

Sem a rokkantsági, sem a fizetési pótlékot nem folyósítja az állam a betegsegélyező pénziárnak

Nemcsak az anyagi támogatást, hanem az autonómiát is visszavonja az állam a betegsegélyzőtől

A bucurestii munkaközpont végrehajtó bizottsága nagygyűlést tartott, amelyen a betegsegélyzőpénztár legutóbbi rendeleteivel foglalkoztak. A bizottság megállapította, hogy a betegsegélyző pénztár nem kapja meg a kívánt állami támogatást, sőt legutóbb arról volt szó, hogy sem a rokkantsági, sem pedig a fizetési pótlékot nem folyósítja az állam. Természetesen ezek az intézkedések alapjában rendítik meg az összes betegsegélyző pénztárak működését és nem marad más hátra, minthogy a már amúgy is kibírhatatlan

taxákat még magasabbra emelik.

A végrehajtó bizottság azt is letárgyalta, hogy a kormány felfüggesztette a betegsegélyző pénztárak autonómiáját is. És arról van szó, hogy a felfüggesztett vezetőség helyére ideiglenes bizottság (comisia interimare) kezébe adja át az irányítást. Mindezekről a kérdésekről és sérelmekről a végrehajtó bizottság összefoglaló memorandumot terjeszt a kormány elé és azt határozták, hogy minden városban a fenti sérelmes intézkedések miatt gyűléseket rendeznek.

Ha jól és olcsón akar enni és inni, jöjjön az IPAROS OTTHON

vendéglőbe. Cigányzene. Tánc.

Arad legszebb kerkhelyisége.

vatala által a késedelem miatt tiltakozott és bejelentette azt, hogy a késedelem folytán 15.000 lejt kötbérre van joga.

Az úgy 1931-ig húzódott, mert addig nem szállította a vállalt munkát a mester. Ekkor jelentkezett a megrendelőnél és kijelentette, hogy a síremlék anyaga megérkezett és így módjában van az alapot elkészíteni és a síremléket felállítani. Erre a célra 10.000 lejt kért, amit meg is kapott. Ugyanakkor aláírta a megrendelővel, hogy a vételhátralék 15.000 lejt tesz ki.

Ezek után a kőfaragó a síremléket felállította és azt a megrendelőnek átadta. Az átadás után kérte a nátralekos vételárát.

A megrendelő a fizetést megtagadta. Jogcím: nem a nyári hónapokban állította fel a kőfaragó a síremléket és így az alap esetleges süllyedése, míg az esőzések be nem következnek, nem állapítható meg. A munkának késedelmes időben való szállítása miatt is kifogási joga áll fenn és különben is a késedelmes szállítás miatt 15.000 lejt kötbér-követelése van és ez az összeg ugyanannyi, mint amennyit tőle az iparos, mint hátralékos vételárát követel.

A bíróság helyt adott a kifogásnak, mert a megrendelőnek kellő időben bejelentette ezt a jogát és az a körülmény, hogy később, évekkel ezután a kőfaragó iparos számlájára azt írta, hogy a vételhátralék 15.000 lejt, nem jelentette azt, hogy az ezen összeggel szemben fennálló, a késedelemről származó és bíróság előtti tiltakozással kifejezett jogairól a megrendelő lemondott volna.

Köteles-e a tulorákat a munkaadó megfizetni, hogyha az alkalmazott saját jászántából, megbízás nélkül tulorázik? — Érdekes bírói megállapítás az évvégi zárlat elkészítésének idején végzett tulorák és a tisztviselők számára évente kiutalt remuneráció közötti vonatkozás ügyében.

A STREBERT NEM VEDI A TÖRVÉNY

Egy erdélyi ipari vállalatnál alkalmazott főkönyvelő rendkívül szorgalmas ember volt; nem ment haza sohasem addig, míg a napi könyvelési anyagot fel nem dolgozta. A hivatalos órákon

SZOKATLAN HELYZET.

Kohn éppen a gőzfürdőből jön ki, amikor szembe jön vele Grün.

— Kohn, — mondja bámulattal, — mi az ördögöt tudtál te csinálni a gőzfürdőben?

— Wie heiszt, mit csináltam? Szappant a-tam el...

MILLEN IDŐK, MILLEN IDŐK...

Fru telefonon felhívja a lányt.

— Kérlek, — mondja, — ha nem tévedek, tegnap megkértem a kezdet, de már nem emlékszem igent mondtál-e, vagy nemet.

Lány azonnal a telefonba csicsergi a választ:

— Ugy emlékszem, hogy igent mondtam, csak azt nem tudom, hogy neked, vagy egy másik jampacnek?

tul is a hivatalban maradt, ha ezt az összegyűlt anyag megkivánta. Igen sokszor megtörtént, hogy már az összes alkalmazottak eltávoztak a hivatalból és üzemből, de a főkönyvelő még iróasztala mellett maradt, holott az üzem főnöke maga is eltávozott a hivatalos idő leteltével. Ezenkívül minden évben a zárlat elkészítésekor az egész személyzet rendszeresen tulorázott körülbelül egy hónapon át, ameddig az évi zárlat elkészült.

A vállalat vezetője az elért gyengébb anyagi eredményre való hivatkozással, a múlt évben a tisztviselői fizetéseket leszállította. A főkönyvelő nem látta munkásságát kellően díjazva, miért is felmondott és közzölte a főnökkel, hogy a rendes felmondási időre szóló díjak mellett a 10 éven át végzett tulorák díját is kéri.

Az üzem tulajdonosa tagadta, hogy a tulorák nem voltak honorálva és kijelentette, hogy e címen semminemű igényt el nem ismer. Erre a főkönyvelő perrel érvényesítette igényeit.

Az üzem tulajdonosa a bíróság előtt elodáta, hogy nem köteles fizetni, bár az a körülmény, hogy a főkönyvelő éveken keresztül hetenként kétszer, háromszor tovább maradt az irodában, tény. Azonban nem kérte senki erre, mert hiszen ő maga, a főnök is eltávozott az üzemből a hivatalos idő letelte után. A főkönyvelő csakis tulozott pedanteriából maradt ott, hogy napra készen legyenek könyvei, azonban erre senki fel nem kérte, senki nem kötelezte, ez teljesen a maga egyoldalú ténykedése volt. Nem is tudja megállapítani azt, hogy ilyen címen felperes hányasor maradt benn évek folyamán az üzemből.

Elismerte azonban, hogy évente egy hónapon át összes alkalmazottai tuloráztak. Ezeknek a tuloráknak díjait azonban az évi remuneráció formájában a cég honorálta is. Ezen az alapon a főkönyvelő főkönyvelő kapta a legmagasabb remunerációt, tehát az e címen követelt tulorák meg vannak fizetve.

A bíróság a főkönyvelő keresetét elutasította, mert a tulorákat a cég megfizette akkor, amikor évente remunerációt adott, míg a többi tulorát nem kötelezettség alapján, hanem saját jászántából és nem a munkaadó kívánságára teljesítette, a főkönyvelő, amint ezt a kihallgatott tanúk vallomása alapján a bíróság megállapította.

Der Schlafwagen ist 75 Jahre alt

Ein Möbeltischler Erfinder des Reisekomforts

Das Land der unbegrenzten Möglichkeiten hat manche müzzliche Erfindung der Welt gegeben. Ein solches ist auch der Schlafwagen.

Vor 75 Jahren hatte ein junger Möbeltischler es durchgesetzt, dass ihm die Chicago-Alton-Eisenbahn einige Wagen zur Verfügung stellte, in die er zehn Schlafwagen-Abteile für die Nacht nach seinen Ideen einbauen konnte. Und diese Wagen liefen im Sommer 1859, also genau vor 75 Jahren. Der junge Möbeltischler hiess George M. Pullmann.

Bei diesen Versuchen blieb Pullmann nicht stehen. Er vervollkommnete, konstruierte weiter und setzte 1864, den ersten wirklich brauchbaren Schlafwagen auf die Schienen und nannte ihn den „Pionier“.

Von da ab war die Entwicklung des Schlafwagens nicht mehr aufzuhalten. Mit Rücksicht auf die Riesenentfernungen im amerikanischen Eisenbahnnetz wurde das neue komfortable Verkehrsmittel mit Freuden aufgenommen. Pullmans Unternehmen wuchs zu riesenhafter Grösse an.

Die Schlafwagen eroberten erst verhältnismässig spät das europäische Kontinent. Sie kamen durch den belgischen Ingenieur Georg Nagelmackers aus Lüttich nach Europa. Erst 1872, lief als erster Schlafwagen auf dem europäischen Kontinent Nagelmackers Wagen zwischen Paris und Wien. 1873. wurde die erste europäische Schlafwagen-Gesellschaft „Manns Eisenbahn-Schlafwagen-Gesellschaft“ gegründet, die die Vorläuferin der heutigen Internationalen Schlafwagen-Gesellschaft in Lüttich ist.

Iparostársaim figvelmébe

Rármimemü nyomtatványokat a legszébb és legmodernebb kivitelben a lehető legolcsóbb áron csakis nálam szerezhetik be.

REINER-nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Videki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

KASERNHOFBLUTEN

Unteroffizier: „Kerls, wenn ich vor einer hohen Mauer „Halt!“ rufe, müsst Ihr stehenbleiben, nicht weil die Mauer da ist, sondern weil ich „Halt!“ gerufen habe...“

NOBEL

Richter (zu einem inem wüst aussehenden Vagabunden): „Sie sollen die Tochter des Herrn Kammerialrathes auf offener Strasse umarmen und geküsst haben!“

Stroch: „Herr Präsident, ich bin ein Ehrenmann und weiss, was ich zu tun habe: Ich werde sie heiraten!“

A KIS ARTATLANSÁG.

Kohn élelmiszerhamisításért áll a bíróság előtt.

— Mit tud még a menteségére felhozni, — kérdi a bíró tárgyalás végén a vádlottól.

— Szabadna egy pár kérdést feltennem?

— Na tegyen.

— Azt szeretném tudni, ért-e az elnök ur a vegyészethez?

— Nem értek, azért van itt a vegyész ur.

— Hát akkor, bocsanat, szabad-e megkérdezem, hogy a vegyész ur ért-e a joghoz?

— Nem értek én, azért van itt a bíró ur.

— Hát, tekintetes bíróság, — csapta össze a kezét Kohn, — hogy kívánják, hogy egy szegény kis szikló szatócs a joghoz is, a vegyészethez is érten?

STATISZTIKA.

— Ugy olvastam az újságban, hogy a gyerekek közül, akik a világra jönnek, minden harmadik — kínai.

— Milyen szörnyes, hogy nekem csak kettő van...

Drákói intézkedéseket tartalmaz az idegen alkalmazottak ellen a nemzeti munka védelméről szóló új törvény

Csak a „fontos“ vállalatoknak biztosít az új törvény két évi türelmi időt. Súlyos retorziók fenyegetik az új törvényt nem alkalmazó vállalatokat. Még azokról a vállalatokról is megemlékezik a törvény, amelyek husznál kevesebb alkalmazottat tartanak.

Csak húsz százalék külföldi dolgozhat az üzemekben

A szenátusban most kezdődött a nemzeti munka védelméről szóló törvényjavaslat vitája. A javaslat 80 százalékból állapítja meg az egyes üzemekben alkalmazott román állampolgárok kötelező számát, vagyis az idegen állampolgárságu alkalmazottak száma legfeljebb a 20 százalékot érheti el.

A személyzetet a javaslat a következő hat csoportba osztja be:

1. Felsőfoku adminisztratív személyzet,
2. Felsőfoku technikai személyzet,
3. Alsófoku adminisztratív személyzet,
4. Alsófoku technikai személyzet,
5. Minősített munkások és
6. Munkások.

Ezekbe a csoportokba nem számítják be a vezérigazgatót, az ügyvezető igazgatót és a kereskedelmi igazgatót. Azok a vállalatok, amelyek a törvény életbeléptetése után alakulnak és amelyeknek fontosságát a minisztertanács elismeri

két évig nem kell a törvény intézkedéseire alkalmazkodniuk.

Azoknál a vállalatoknál, ahol az alkalmazottak száma nem haladja meg a 20-at, a román állampolgárok kötelező számát a minisztertanács állapítja meg az ipar és kereskedelemügyi miniszter javaslatára. A nemzetvédelemmel közvetlen összeköttetésben lévő vállalatoknál az egész személyzet beosztását egy bizottság állapítja meg, amelyben képviseltet nyer a miniszterelnökség, a munkaügyi és iparügyi minisztérium, valamint a nagyvezérkar is. Az egyes vállalatoknak a törvény által előírt rendelkezésekhez a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül alkalmazkodniuk kell.

Az egyes alkalmazottakkal írásban kötött szerződések továbbra is érvényben maradnak, de azok tartama a két évet nem haladhatja meg.

Kihágás esetén a következő megtorló intézkedéseket alkalmazzák:

1. Figyelmeztetik a vállalatot, hogy 3 hónapon belül alkalmazkodjék a törvény rendelkezéseihez.
2. A vállalati alaptőke 3 százalékának megfelelő pénzbüntetés.

3. Az államtól, valamint az állam által ellenőrzött intézményektől élvezett kedvezmény visszavonása.

4. A hivatalos szállítások megvonása.

5. A működési jog ideiglenes felfüggesztése, legfeljebb hat hónapra.

6. A vállalat bezárása.

A törvény indoklásában részletesen válaszolják a kérdés történelmét, valamint az eddigi, hasonló jellegű törvényeket. Rávilágít az indoklás arra is, hogy a törvényt a román szakemberek és intellektuális munkanélkülisége tette szükségessé.

A megtorló intézkedések alkalmazásával előfordulható visszaéléseket úgy akarják megakadályozni, hogy ezeket az intézkedéseket csak minisztertanácsai jegyzőkönyv alapján lehet foganatosítani.

MIZERA JÓZSEFNÉ MEGHALT.

Aradon általánosan ismert, előkelő iparos asszony dült ki a napokban rövid szenvedés után az élők sorából. Mizera Józsefné szül. Simonits Erzsébet e hó 24-én délután meghalt. Az elhunyt uriaszony Mizera József ismert aradi építőmesternek és iparosvezérnek volt a felesége. Tipusa volt a — sajnos — egyre gyűrűlő régi vágású iparosasszonynak. Szerény, dolgozó, otthonülő, takarékos, igazi munkatársa a szintén közmondásosan agilis férjnek. Nem kis részben néhai Mizera Józsefné érdeme, hogy férje, Mizera József bátyánk, mint az Aradi Iparos Otthon alnöke és az Iparosok Temetkezési Csoportja igazgatósági tagja, olyan élénk és hatalmas szerepet tölthetett be az aradi iparos mozgalomban, mint ami a nevéhez fűződik.

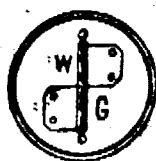
Mizera Józsefné halálát nagyszámu rokonság gyászolja, közöttük Székely Béla nőfodrász, szintén ismert aradi iparos vezető, akinek az elhunyt az anyósa volt. A temetés e hó 26-án ment végbe óriási részvét mellett. Az aradi iparos intézmények vezérkara teljes számban vonult fel Mizera Józsefné végtisztességére, a Mizera család nagyszámu rokonain, barátain és tisztelőin kívül.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

Nagyított képek jutányos áron

NAGY GÉZA műtermében készülnek
Bul. Reg. Maria 8, földsz.

Grundmann
Grundmann
Grundmann
Grundmann

Tegyen próbarendelést!
Kapható minden vaskereskedésben!

zárat és kilincset nem kell össze-
reszelni

összeillesztve hozza a vasalást for-
galomba

gyárt mindenfajta ajtó- és ablak-
vasalást

bevésozárának szerelésénél, ha
Grundmann-kilincset vesz hozzá,
egy órai munkaidőt takarít meg

Alkotmányellenes közterhek fizetésére akarja kényszeríteni az aradi iparosságot a munkaügyi felügyelőség

Nem kötelesek az ipari üzemek sem a napen-beli, sem azon túl respektálni a törvénytelen intézkedést

Nagyszámu aradi iparos a héten a következő hivatalos értesítést kapta:

Inspectoratul Muncii Arad

la 20 Iunie 1934

Avem onoare a Vă aduce la cunostintă că Guvernul pentru a veni in ajutorul șomerilor a luat dispozițiune ca toate interprindele particulare să verse in acest scop o cotă de 1% din salariile aranjatilor timp de 5 luni /Decembrie 1933, Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie 1934/ Din această cotă 0,50% suportată de patron și 0,50% este reținut din salariile angajaților.

Având in vedere că Dvs. nu ați plătit această cotă și nați contribuit in nici un fel. Vă punem in vedere să ne vărsați imediat cota de 1% pe 5 luni pentru a nu fi siliți să luam alte măsuri.

Răspunsul Dvs. este acceptat cel mult 10 zile.

Inspector General
Popescu

Scful Biroului
Indescifr.

Munkaügyi Felügyelőség Arad.

Van szerencsénk becses figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a Kormány a munkanélküliek segélyezésének céljából elrendelte, hogy minden egyes magánüzem 5 hónapon keresztül (1933 december, 1934 január, február, március és április hónapokban) alkalmazottai fizetésének 1%-át erre a célra befizesse. Ezen összeg 50%-át a munkaadónak és 50%-át az alkalmazottnak kell viselnie.

Tekintettel arra, hogy Önök nem fizették be ezen részleteket és más módon sem adtak hozzájárulást, felszólítjuk, hogy ezen 5 hónapra eső 1%-os hozzájárulást, azonnal befizessék, nehogy kénytelenek legyünk más eszközökhöz nyulni.

Válaszukat legfeljebb 10 napig várjuk.

Vezérinspektor: Popescu.

Irodafőnök: Olvashatatlan aláírás.

A munkaügyi felügyelőség rendelkezésével szemben közöljük, hogy a Revista Cercului Juridic Banatean jogi folyóirat 1934. évi február hó 28. számában jogi folyóirat 1934. évi (timisoarai közigazgatási bíróság 1931 május 18-án hozott 578. sz. határozata. Elnök: Ianculescu táblabíró, referens: V. Darabantiu dr.) a mely szerint (Steierdorf-Anina 1931-ben községi taxákat akart szedni a munkanélküliek segélyezésére, mire a közigazgatási bíróság kimondta, hogy

az alkotmánytörvény 109. szakasza, mint alapvető jogi alkotmányos elvet mondja ki, hogy adót, taxát, szóval bármilyen közterhet csakis törvény útján vagyis a törvényhozás által megszavazott törvény alapján lehet szedni és bármilyen nem a törvényes uton megszavazott adó, taxa vagy bármilyen közteher nem szedhető.

Az aradi munkaügyi felügyelőség által „más eszközök”-re való hivatkozással és 10 napi terminusra követelt munkanélküli segély is ilyen természetű, miért is annak szedése szintén az alkotmányba ütköző, tehát törvénytelen és így az iparosokra kötelező nem lehet.

A kérdéssel kapcsolatban felhívjuk olvasóink figyelmét. Az Iparos idei 8. számára (megjelent 1934. február 22.) amelyben részletesen kifejtettük az intézkedés törvénytelenességét.

KILÓN TÖRVÉNY KÉSZÜL A SPECIALIS ÉPÍTKEZÉSEKRE

A munkaügyi minisztériumból most leirat érkezett az aradi városházára, amely elrendeli, hogy a város a jövőben speciális építkezéseket csak szakképzett és erre a munkára feljogosított vállalkozókkal végeztesen. Előírja a leirat továbbá, hogy erre vonatkozólag dolgoztasson ki a város haladéktalanul szabályrendeletet.

„Az árunak és pénznek cirkulálni kell”...

Egy dán üzletember érdekes nyilatkozata arról, hogy lehetetlen állapot az, hogy mindent csak exportáljunk és semmit se importáljunk

Azok az államok, amelyekben nincsen devizakorlátozás, könnyebben boldogulnak

Arad érdekes vendégének, Werner Pettersen urnak 750 dollár a havi fizetése, 40 dollár a napi díja, amikor uton van és ezt a nagy fizetést azért kapja, hogy ellenőrizze, mennyi Syracuse fémét vásárolnak az emberek Európában. Werner Petersen ur kellemes, rokonszenves szőke dán, Koppenhágában Morlenesvej 24. alatt lakik, ezidőszent Aradon tartózkodik Kálmán A. műszaki részvénytársaságnál Syracuse ügyben. Mert Kelet-Európában, beleértve Magyarországot is, a Kálmán r. t. képviseli az indiai védjeggyel amerikai fehér fémeket. Nagy cikk az amerikai fehér fém és mamut vállalat a Syracuse. Anyja az United American Metals Corporation New-York, a világ leghatalmasabb fémtrösztje. A Syracuse csupán egyik szerény leányvállalata. Mindössze Brooklynban, Csikágóban, Los-Angelesben, Filadelfiában és Baltimoreban van gyára és alig tizenöt-huszezer embert foglalkoztat. Az anyja az United Metals néhány száz ezret. Ennek az ember Werner Petersen ur, aki havi 750 dollárért és 40 dollár napidíjért ellenőrzi az európai képviselőket, hogy mennyi Syracuse-t adnak el. Csak expresszen és repülőgépen utazik, mert kevés az ideje. „Times is money” (Az idő pénz) mondják Amerikában és nem sajnálják a pénzt, hogy időt, illetve pénzt takarítsanak meg.

VILAGSZERTE KAROKAT OKOZ A DEVIZAKORLÁTOZÁS.

Werner Pettersen nyilatkozott Aradon egy újságírónak.

— Kétségtelenül mi is megérezzük — mondta — ezt az egészségtelen állapotot. A fogyasztás kisebb, mint azelőtt, az általános leromlásban mi sem állhatunk egyedül, elszigetelten. Kompenzációs alapon egyelőre még nem dolgozunk. Mi a világ minden államának szállítunk fehér fémeket, ami autógyártáshoz, repülőgépek készítéséhez, bányakocsikhoz, csillékhöz és más konstrukciókhoz elengedhetetlen. Eddig azt tapasztaltuk, hogy a devizakorlátozások ellenére a kormányok mindig adtak megrendelőinknek valutát a fizetésre. Egyedül Németországba és Oroszországba nem

szállítunk, aminek politikai okai vannak, de erre nem akarok kitérni. Nagy fogyasztónk Dánia, Norvégia, Svédország, Finnország, a krízis bekövetkeztéig Románia is. Egy fél év óta örömdetes emelkedést látok Romániában és Magyarországon, ami kétségtelenül a gazdasági helyzet javulásának a jele.

Itt mindjárt tesz egy figyelemreméltó megjegyzést:

— Tapasztalatom szerint azok az államok, ahol nincsen devizakorlátozás, könnyebben boldogulnak, mint azok, ahol megkötik a pénz útját. Az árunak és a pénznek cirkulálni kell.

Kitűnő példa erre Finnország, mely rengeteg árut importál külföldről, de ugyanakkor rengeteg papírost és fát exportál. Ebben a kis országban aránylag normális az élet és nem érződik olyan erősen a gazdasági válság nyomása.

HOGYAN LÁTJA A MAI HELYZETET ÉS AZ ABBOL KIVEZETŐ UTAT.

Werner Pettersen ur Koppenhágából mond valami vigasztalót is:

— Véleményem szerint a krízis tetőpontján már túl vagyunk. Ezt az áru eladás intenzívítéséből látom, az áru pedig csilhatatlan szeizmográf, ez reagál a legjobban minden jó vagy rossz fordulatra.

Ahol árut vásárolnak, ott gazdasági fellendülés van. És a Syracuse a géptechnikának ezt a fontos cikkét vásárolják, tehát gépeket építenek, ami azt bizonyítja, hogy fokozódik a termelés.

— Az én megfigyelésem — folytatta — ugyanaz, mint minden józan kereskedőé. Amíg az a jelenlegi elzárkózottság tart, amíg az egyes államok nem huzzák fel a vámsorompókat, nem lehet beszélni egészséges életéről. A legnagyobb baj az, hogy minden állam csak exportálni akar, importálni pedig nem.

Lehetetlen állapot az, hogy folytonosan csak exportáljunk és várjuk az áru ellenértékéért bejövő valutát, ugyanakkor mi nem vásárolunk semmit és nem adunk ki pénzt.

Ilyen körülmények között illuzórius beszélni normális kereskedelemről. Az önállósítás politikája csődöt mond. Erre nem lehet áttérni. Az agrár állam maradjon meg agrárállamnak és ne rendezkedjék be iparra, mert ugysem tud versenyezni a fejlett ipari államokkal, viszont a gabonafeleslegéért annyi ipari cikket vagy nyersanyagot kap, amennyire szüksége van. Hazámban, Dániában ugyanaz a baj, mint másutt. Iparvédelem címen magas védővámokkal sujtják a bejövő árut, aminek reakciója, hogy a külföld nem vesz tőlünk. Ilyenformán rengeteg dán vaj, tej és tejtermék, meg szarvasmarha, ami eddig kitűnő exportcikk volt, benmarad az országban és ez közgazdasági szempontból felbecsülhetetlen kárt jelent.

Ami most történik Európában, az visszavetítés a középkorhoz.

Meggyőződésem azonban, hogy ekkáig már nem tarthat. Végül mégis csak győz a jobb belátás és az áru szabad útját nem korlátozza valutarendelet, védővám és egyéb akadály.

Werner Pettersen az indiai védjeggyel Syracuse fémén keresztül látja a helyzetet. És határozottan jól látja. Mert nagyon fontos mindnyájunk részére, hogy a Kálmán r. t. sok fehér fémeket adjon el az országban és hogy az országból sok fa meg petróleum menjen ki külföldre. Ez ugyan hatalmas közgazdaság, de lényegében mégis csak ezen fordul meg mindennapi életünk és nem a genfi beszédeken.

A nyár már nem hoz gondot,

végi ruháimat

Hospodár-hoz küldöm

áttestem, vagyis tisztítam.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

CSELEDKERDES.

— Ez így tovább nem megy, Mari. Ha így folytatja, kénytelen leszek egy másik lány után nézni.

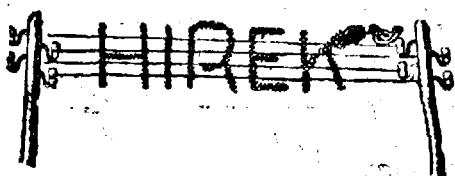
— Jól teszi a nagyságos asszony. Ketten bizonyosan jobban gyűzzük majd a munkát.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó-és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádlí, butorszövet, plüss, arik, butorrugó, mindentéle kárpitoskellekek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömítő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, ul. Neuman ház

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árendemény.

Redakcia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

— 300 millió lejes építési kölcsönt kínálnak Bucurestinek. Egy külföldi pénzügyi csoport ajánlatot tett Bucuresti főpolgármesterének, hogy a főváros rendelkezésére bocsát egy 300 millió lejes kölcsönt, ami lehetővé tenné új boulevard létesítését a Szent György-tér és a központi vásárcsarnok között. Egész csoport régi házat kellene lebontani és a vásárcsarnokot át lehetne telepíteni valamelyik külvárosba és helyükön hatalmas parkot lehetne létesíteni. A polgármesteri hivatal már meg is kezdte a lebontandó épületek felbecslését.

— Csökkenni fognak Erdélyben és a Bánságban is a rúdvas- és lemezárak. Közelmúltban jelentették, hogy a régi királyság piacain lényegesen olcsóbb a rúdvas és a különböző lemezek beszerzési ára, mint Erdély és a Bánság területén. Azóta a fontos cikkekben némi áresés következett be. Ez az áresés szakemberek véleménye szerint a közeljövőben fokozódni fog, amíg a két országrész árai közötti indokolatlan különbség el nem tűnik.

— A lakbérszerződések lebélyegzésének határideje. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy a lakbérszerződések lebélyegzésének határidejét július 23-ig meghosszabbítja.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns

cipőt kaphat
olcsó árban!

— A satumarei Iparos Otthon kultúrprogramja. A satumarei Iparos Otthon kulturbizottságának a napokban megtartott ülésén két irányban történt megállapodás a legközelebbi tevékenységet illetően. Elhatározták, hogy július 15-én a nyári színpadon műsoros kultúrelőadást tartanak, a melynek megrendezését egy négytagú bizottságra ruházták. Továbbá azt, hogy október 7-én, az Erdélyi Mezőgazdasági Egyesület által Satumaren tartandó országos mezőgazdasági és ipari kiállítás keretében és felerészben ennek a javára nagyszabású estélyt rendeznek.

KULONBSÉG

— Azt beszélük, hogy tegnap kirepítettek téged a Csüddingölöböl.

— Rágalom. Ugyis el akartam már menni.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

CONVOCARE.

Reuniunea Civilă de Binefacere din Arad va ţine la 6 Iulie 1934, orele 9 seara in sala de lectură a Căminului Industrişilor din Arad (Str. Bratianu No. 18.)

adunarea generală extraordinară,
la care cu onoare invităm membrii.

Intrucât membrii nu se vor prezenta la această dată in numărul suficient, adunarea generală se va ţine la 13 Iulie 1934, la aceeaşi oră şi in acelaş loc cu ordinea de zi identică, când se va ţine fără considerare la numărul celor prezenţi.

ORDINEA DE ZI:

- 1) Deschiderea preşedintelui,
- 2) Decidere asupra intrării in vigoare a statutelor modificate.
- 3) Executarea alegerilor in conformitate cu statutele modificate.
- 4) Raport asupra indeplinirea deciziunilor adunării generale extraordinare ținută la 18 Iunie 1934.
- 5) Plenopotență pentru parcelarea şi vânzarea terenului viran.

In conformitate cu statutele numai acei membri au drept de vot, cari şi au achitat cotizaţiunile până la finele anului 1933 inclusiv.

Arad, la 28 Iunie 1934.

Cu stimă

Vulcu Maxim (ss)
preşedinte.

MEGHÍVÓ.

Az „Aradi Polgári Jót. Egyesület” f. 6. július hó 6-án este 9 órakor az Iparos Otthon (Str. Bratianu 18.) I. emeleti olvasótermében tartja

rendkívüli közgyűlést,

melyre az egyesület tagjait ezután is van szerencsénk meghívni.

Amennyiben ezen alkalommal a tagok az alapszabályban megkivánt számban nem jelenének meg, úgy a közgyűlést i. é. július 13-án ugyanazon helyen és órában ugyanazon tárgysorozattal, a megjelentek számára való tekintet nélkül meg fogjuk tartani.

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata:

- 1) Elnöki megnyitó.
- 2) Az egyesület módosított alapszabályainak életbeléptetésére vonatkozólag határozathozatal.
- 3) A módosított alapszabály értelmében megejtendő általános tisztújítás.
- 4) Jelentés a f. é. június 18-án tartott rkiv. közgy. határozatainak végrehajtása tárgyában.
- 5) Felhatalmazás a telekparcellázás és értékesítés ügyében.

Az alapszabályok értelmében szavazati joggal csak azon tagok bírnak, kik tagsági díjaikat 1933 év végeig rendezték.

Arad, 1934 évi június hó 28.

Tisztelettel:

Vulcu Maxim (sk.)
egyesületi elnök.

GYENGE FÉRFIK bizalommal küldjenek válaszbélyeget. Garantált, biztos eredmény. „Laboratorium” Brasov, Str. Bratianu 64.

Mizera József, mint férj a saját, ugy-szintén gyermekei: Székely Béláné szül. Mizera Mária, Molnár Dezsőné szül. Mizera Margit, valamint az alulírottak nevében is a legbensőbb szomorúsággal, de a Mindenható szentséges akaratában való megnyugvással tudatják, hogy a hön szerető jó hitves, az önfeláldozó édesanya, nagynya, anyós, testvér, sógornő és rokon

Mizera Józsefné

szül. Simonits Erzsébet

folyó évi június hó 24-én délután 4 órakor áldásos életének 62-ik, zavartalan boldog házasságának 44-ik évében rövid szenvedés után az Urban csendesesen elhunyt.

Drága halottunk hült tetemeit folyó évi június hó 26-án délután 4 órakor fogjuk a felső temető halottas csarnokából a rom. kath. egyház szertartásai szerint történő be-szentelés után az ugyanottani temetőben levő családi sírkertben örökös nyugovó helyére elhelyezni.

Az engesztelő szentmise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért folyó évi június hó 28-án délelőtt 9 órakor fog a főtisztelendő Minorita atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1934. június hó 24.

TIED A NYUGALOM, MIENK A
FAJDALOM!

Székely Béla, Molnár Dezső vejei. Molnár Béla, Molnár Dezső unokái. Molnár Ferenc és neje szül. Simonits Etel, özv. Rácz Istvánné szül. Simonits Mária, Simonits Gyula és neje szül. Gréczy Katica, Simonits János és neje, Hoch Ferencné, szül. Mizera Cecilia testvérei, sógora és sógornői. Ugyazintán a többi nagyszámu rokonság és jóismerősök nevében is.

LIMBECK fabrica de coşciuguri şi întreprindere de înmormântări. Arad, Piaţa Avram Iancu 27.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Înarmantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiile lor, să achite restanța in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 și 15 din statute caitate lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scedente după următorii membri decedați:

In grupa A. csoportban 780. vad. I. Adam Götz Adamné, 781. sot.I. Iosif Mizera Józsefné. In grupa B. csoportban 770. vad. I. Adam Götz Adamné; 771. Terezia Brunner Teréz; 772. Petru Zsula Péter; 773. Francisc Zbunyák Ferenc.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Înarmantare a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de dces sunt scedente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban 699.
In grupa II. csoportban 792.

Rugám membrii a anunța schimbările de domiciliu la efectuarea și ații cotizațiilor.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai Igazgatósága ezután közli i. t. tagjaival, hogy a halálózási járulékok a következő sor-számokig esedékesek:

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálózási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

FŐ AZ ÜZLET.
— Okvetlenül szükséges, hogy minden jóképtű kundsáftot állon csipkedj és megtapogass?
— Te azt nem érted, Regina. Ezek üzleti fogások...

Ne fizesse külföldi készülékekért, gépekért a magas árat. vámot, illetéket,
vegyszeri, festék és laboratóriumi készülékeket,
aluminiumból előállított készülékeket

versenyképesen, olcsón gyárt és javít

Strzalka János réz- és lémáru üzeme
Arad, Calea Săguna 110 sz. alatt

— Uj zománc-, fém- és kályhatisztító szer. Rövid idő óta új zománc-, fém- és kályhatisztító szer jelent meg a piacon „Star” néven. Az új cikket fürdőkádak és zománcedény tisztítására használják és 5 lejes áron kerül forgalomba.

— Viharlámpák gyártására rendezkedik be a „Metalloglobus” Rt. A „Metalloglobus” Rt., amely a csepeli Weiss Manfréd üzemek érdekeltsége, programjába vette viharlámpák gyártását is. Romániában ezideig egyedül a mediási zománcedénygyár fémárúosztálya gyártotta e cikket és abban tekintélyes forgalmat is sikerült elérnie, mivel az eddigi világmárkák úgyszólván teljesen kiszorultak a hazai piacról. A „Metalloglobus” fémárúgyár még az őszi idény megkezdése előtt szeretne legújabb gyártmányait a piacon megjeleníteni.

MULT ÉS JÖVŐ.

— Nem tudom, miért ambicionálsz, mama, hogy minden partit tönkre tégy nekem.

— Az csak nem hiba, hogy azt mondtam annak a jampecnek, hogy gyönyörű vagy?

— Az nem, de te azt is mondtad, hogy húsz év előtt te is ilyen gyönyörű voltál...

PECHES URVEZETŐ.

— Pontosan déli 12 óra volt. Egyszerre csak rémülten eszmélek rá, hogy nem vagyok ura az autónak.

— Elromlott a fék?

— Nem. Elvitték az autót, mert nem bírtam a részletekkel.

DURCHSCHAUT

Mutter: „Wohin gehst du denn, Alfred?”

Alfred: „Auf die Universität!”

Mutter: „Trink aber nicht wieder zu viel.

— Hűsörológépeket is fog gyártani a satumarei Princz Testvérek Rt. Hűsörológépekben néhány hónappal ezelőtt óriási hiány volt a hazai piacon észlelhető, mivel belföldön e cikket annak idején még egyáltalában nem gyártották. Kétségtelen, hogy a behozatal kontingentálása több olyan cikknek a belföldön való gyártását segítette elő, a melyet ezideig kizárólag külföldről importáltunk. Most arról értesülünk, hogy a Princz Testvérek vasöntőde és gépgyár r. t., satumarei nagyvállalat, amely régi jó hírnevét a múlt év folyamán zománcozott öntöttvasedénynek forgalomba való hozatalával bővítette, még a folyó évben hűsörológépekkel készül megjelenni a piacon. Előre látható, hogy a tekintélyes cég a kontingentálás megszüntetése esetén is dominálni fogja hűsörológépekben a román fogyasztópiacot.

SIRFELIRAT.

Egy amerikai kisváros temetőjében az alábbi sirfelirat található:

— Itt nyugszik Jack Sidney sofför. Gyufát gyújtott, hogy megnézze van-e benzin a tartályban. Volt. Élt 34 évet.”

— Uj pénzügyi engedélyt kapnak az autótulajdonosok. Autótulajdonosok pénzügyi engedélyeinek ujakkal való kicserélésére ma érkezett rendelet. Az új engedélyeket ezuttal négy esztendőre állítják ki és a becserélésének a juliusi negyedre szóló autódók lefizetésével egyidejűleg kell megtörténnie. Az autótulajdonosok pénzügyi engedélyei mindeztideig még nem érkeztek meg. A becserélés alkalmával a régi engedélyt fel kell mutatni a pénzügyigazgatóság autósztályán.

— Julius 8-án kezdődik az aradi nyári vásár. A nyári nagyvásár az idén július hatodikán kezdődik. A vásárt állatvásár vezeti be, ezután kirakodóvásár következik.

— A NYARI ZARÓRA VEGLEGES SZABÁLYOZÁSA. Az aradi iparkamara hivatalosan közli: A munkaügyi miniszterium a kereskedelmi- és a munkakamara megállapodása alapján véglegesen szabályozta az aradi üzletek záróráját. Eszerint a fűszerezsek, mészárosok, hentesek, halkereskedők kivételével a többi üzletek déli 1—3 között tartanak zárva, este pedig 7 órakor, ünnepek előtt 8 órakor zárnak. A fűszerezsek, mészárosok, hentesek, halkereskedők déli 1—4 óra között kötelesek zárva tartani, esti zárórájuk pedig fél kilenc, ünnepek előtt pedig esti 9 óra. A reggeli nyitás ideje nincs szabályozva, e tekintetben tehát semmilyen korlátozás nem áll fenn.

BARATNÖK.

— Számomra minden férfi levegő...

— És a gyakori levegőváltás nincs kissé ártalmadra?

A MUNKA ALDOZATA.

— Nem tudom, mi van velem, doktor ur. Ahányszor egy kicsit dolgozom a műhelyben, mindjárt megfájul a hátam.

— És milyen időközökben érzi ezeket a fájdalmakat?

— Átlag — félévenként.

BARATOK.

— Ugy látszik, te engem tökéletes szárnak tartasz.

— Semmisem tökéletes, kérlek, a világon.

Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikkekét
Friedmann és Schwarz
divatárúházában
ARAD, Str. Metianu 4. Hunyadi-p.

Dein Paula

női
kalapszalónja
Arad, Strada Bratianu 9.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját műhelyemben.

Czernóczky Imre

cipőüzlete
kész és mérték utáni
cipők legjobb
beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărășești 4. sz.

A tavaszi és nyári idényre beérkezett

CIPŐKET

legolcsóbban árusítja

Mercur Cipőárúház Rt.
ARAD, Piata Avram Iancu 21.

RÁDIÓ

alkatrészek és csövek legelőnyösebb beszerzési forrása

Geller Rádió

ARAD, Str. Bratianu 7.

Szemüvegek fényképezőgépek totocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása legjobban és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István

ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Irodai írószerek
Irodai felszerelések
Rajz és technikai cikkek
Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Bratianu
és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divattermében
készülnek a legújabb
ujdonságok.

Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Allandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legolcsóbb ár, saját munka!

Czernóczky Mihály

ARAD, Str. Eminescu 20—22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága

ARAD, Str. Bratianu 15.

Speciális

butor

nappali és

kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár

ARAD, Str. Horia 2. Városházával szemben.

Kerékpárok,

gummi, alkatrészek, szerelési cikkek

Schwarcz Arpad

műszerész és villanyszerelőnél
Arad, Strada Brancovici 1. sz.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre berendezett porológép.

Engelhardt szőrmearúház

ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-kürt szálló épülete.

Női kabátok, retikülök

nagy választékban.
Legújabb modellek!

LYONE divatárúház

Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezék az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad, Strada Bratianu 18.